

«Жарқамыс» бөбекжай-балабақшасы МКҚК
педагог-психологы Орынбаеваның 2020-2021 оқу
жылының ІІ-жарты жылдығында атқарған жұмыстарының
есебі.

2020-21 оқу жылында алған қойған мақсатым: «Педагогикалық ұжымда жағымды әлеуметтік-психологиялық климатты қалыптастыра отырып, баланың өзіндік дамуы мен жеке тұлға ретінде қалыптасуына ықпал ету.» Алға қойған мақсатыма жету үшін төмендегі **міндеттерді** өз міндетіме алдым.

1. Мектеп жасына дейінгі балалардың жеке тұлғасын үйлесімді дамытуға арналған қолайлы психологиялық жағдайлар жасау;
2. Балалардың жеке ерекшеліктеріне диагностика жасау, олардың қызығушылықтары мен қабілеттіліктерін айқындау;
3. Баланың жеке тұлғасы дамуындағы мүмкін болатын жағымсыз факторларды аңғару, оларды түзету.
4. Балалардың психологиялық денсаулығын сақтау және нығайту;
5. Педагогтар мен ата-аналардың арасында психологиялық сауаттылықты насихаттау;
6. Балабақшада психологиялық қызметке дұрыс әлеуметтік сұранысты қалыптастыру;
7. Білім беру үдерісінің барлық қатысушыларына уақытылы психологиялық қолдау көрсету.

Жылдық жоспар құрылып, бекітіліп, міндеттер айқындалғаннан кейін жоспарға сүйене отырып, психологиялық қызмет **4 бағытта** жүргізілді.

1. Психологиялық ағарту, алдын-алу (профилактика).
2. Психологиялық диагностика.
3. Психологиялық коррекция және түзету.
4. Психологиялық кеңес беру.

Тұлғалық қасиеттерді дамытуға бағытталған сауықтыру, алдын алу және ағарту, тұлғааралық өзара әрекет ерекшеліктерін, қарым-қатынасын зерттеу, педагогикалық үрдістердегі мәселелерді шешуге көмек беру және кеңес беру жұмыстары тәрбиеленушілермен, тәрбиеші-педагогтармен, ата-аналармен, әкімшілікпен жүргізілді.

Жылдық жоспарға сай **қыркүйек** айында балаларды балабақша өміріне бейімдеу мәселелері бойынша жұмыстар жоспарланды. Мектепке дейінгі білім беру орталығына, «Балалар тобына жаңадан келген және топтан топқа ауысқан балалардың көңіл-күйінің бірқалыпта болуы қадағаланып, бейімдеу парақшалары толтырылды. Балалардың жанұясымен танысып, отбасының әлеуметтік жағдайын анықтау мақсатында сауалнамалар алынды. «Менің балам», «Менің отбасым» тақырыбында ата-аналарға қысқаша шығарма

жазып беру ұсынылды. Ата-аналарға «Балаңыз балабақшаға дайын ба?», «МДҰ–дағы алғашқы күндер» тақырыптарында арнайы психологиялық кеңестер берілді. Балалардың балабақша өміріне бейімделу параметрлері бойынша жүргізілген бақылау нәтижесіне келетін болсақ «Балапан» тобында тізімде 22 бала болды. Бейімдеу дәрежесі жеңіл өтті. Дене денсаулығының көрсеткіштері бойынша балалардың тәбеті, ұйқысы дұрыс болды. Топтың психологиялық бейімделу мониторингінің нәтижесі бойынша 95% жеңіл, 5% орташа деңгейде өтті. Ата-аналарға үйде эмоциялық жағымды ахуал тудыру, үйде балабақша режиміне барынша жақындатылған күн тәртібін сақтау туралы айтылды. Қыркүйек айында топтық ата-аналар жиналыстарында ата-аналармен «Ата-ана баланың алғашқы ұстазы» тақырыбында дөңгелек үстел ұйымдастырылды.

Қазан айында балалардың психологиялық тұрғыдан даму дәрежесінің жеке бағлап-пама мен жас шамасына сәйкес келуін анықтау мақсатында «Жұмысқа», «Балбөбек» топтарында диагностикалық зерттеу жұмыстары жүргізілді. Балалардың психологиялық дамуының жеке карталары толтырылды.

Диагностика нәтижесі бойынша:

I «Балбөбек» тобы балаларының жеке психологиялық даму деңгейін анықтау әдістемелері бойынша 20 баланың нәтиже көрсеткіштері төмендігідей болды. Топ бойынша жеке психологиялық даму деңгейі:

Қабылдауы	жоғары - 0- 0%
	орташадан жоғары – 0-0%
	орташа - 4 - 36%
	орташадан төмен – 2 - 18%
	төмен - 5 -45%
Зейіні	жоғары – 0- 0 %
	орташадан жоғары – 3 -27%
	орташа -1 - 9%
	орташадан төмен -2 - 18%
	төмен – 5 - 45%
Жады(есте сақтауы)	жоғары -2 - 18%
	орташадан жоғары - 1 - 9%
	орташа – 3- 27%
	орташадан төмен – 3 - 27%
	төмен – 2 - 18%
Ойлауы	жоғары -1- 9 %
	орташадан жоғары -2- 18%
	орташа – 3 - 27%
	орташадан төмен -2 - 18%
	төмен - 3- 27%
	жоғары – 7%
	орташадан жоғары – 13%
	орташа – 25%
	орташадан төмен – 20%

төмен – 34%

2. «Күншуақ» тобы балаларының жеке психологиялық даму деңгейін анықтау әдістемелері бойынша 17 баланың нәтиже көрсеткіштері төмендігідей болды. Топ бойынша жеке психологиялық даму деңгейі:

Қабылдауы	жоғары – 2-16%
	орташадан жоғары - 0-0%
	орташа - 7-54%
	орташадан төмен - 0-0%
	төмен - 4-32%
Зейіні	жоғары - 2-16%
	орташадан жоғары - 1-8%
	орташа - 5-38%
	орташадан төмен - 2-15%
	төмен - 3-23%
Жады(есте сақтауы)	жоғары - 2-16%
	орташадан жоғары - 0-0%
	орташа - 5-38%
	орташадан төмен - 3-23%
	төмен - 3-23%
Ойлауы)	жоғары - 1-8%
	орташадан жоғары - 2-16%
	орташа - 3-23%
	орташадан төмен - 4-32%
	төмен - 3-23%

Сараптамалық бағалау жалпы топ бойынша төмендегі көрсеткіштерді көрсетті.

жоғары - 14 %
орташадан жоғары - 6%
орташа - 38%
орташадан төмен - 18%
төмен – 25%

Ескерту: Жалпы балабақша бойынша салыстырғанда ерте жас тобынан ересек тобына қарай балалардың білімі арта түседі, пайыз көрсеткіштері жоғары. Жылмен салыстырғанда кей бір топтарда пайыз көрсеткіштерінің өзгермеуі, топтағы балалардың тізім бойынша тұрақты болмауы, арасында кей бір балалар кетіп қалып, орнына жаңа балалардың келуі себеп болады. Топқа жаңа келген балалардың бағдарламалық білім меңгеруі төмен көрсеткіш береді.

Даму көрсеткіштері төмен болған балалармен жеке жұмыстар жүргізу, көбірек ойындарға қатыстыру туралы тәрбиешілерге ұсыныстар берілді. «Өзекті мәселелерді қарау және балалардың бағдарламаны меңгеруі, диагностика қорытындылары» тақырыбында әкімшілік мүшелері мен топ тәрбиешілері таныстырылып, пікір алмасу өткізілді. Балалардың таным белсенділігін арттыру мақсатында түзету жеке жұмыстары жүргізілді.

«Не артық?», «Суреттен не көрдің?», «Айырмашылықтарын тап», «Түсін айт», «Жыл мезгілдерін ата» атты психокоррекциялық ойын-жаттығулар ойнатылды.

Қараша айында тәрбие және білім беру үдерісін анықтау мақсатында тәрбиеші-педагогтардың ашық оқу қызметтеріне, сабақтарына қатысып, психологиялық тұрғыдан талдаулар жасалынды және таңертеңгілік қабылдау кезінде тәрбиешілердің ата-аналармен қарым-қатынасын бақылау жұмыстары жүргізілді. Тәрбиеші-педагогтар арасында «Сенімділік кілті» атты психологиялық тренинг өткізілді. «Тәрбиеші жұмысында қандай кедергілер кездеседі?» атты сауалнама алынды. Жауаптарды ауыстыра отырып, «Сіз не істеген болар едіңіз?» сауалнама жауаптары бойынша пікір алмасты. Проблемалық мәселердің шешімін бірге іздеп тапты.

Тренинг мақсаты: Педагогикалық ұжымды ынтымақтастыруға, қарым-қатынас дағдысын дамытуға, өз-өзіне деген сенімділігін, жағымды қатынасты арттыруға, көңіл-күйлерін көтеруге бағытталған. Тренинг жаттығулары педагогтардың бірін-бірі түсінуін, өзін жетілдіру, өзін-өзі тануын дамытады. Тұлға аралық қарым-қатынасты жақсарту, ұжымда демократиялық деңгейді көтеру.

Міндеттері:

Топта жағымды психологиялық климат қалыптастыру;
Топтасып жұмыс істеу жүйесін әрі қарай дамыту;
Педагогтардың коммуникативтік біліктілігін арттыру.

Ата-аналар үшін психолог бұрышында «Бала тәрбиелеуде ертегі терапиясының маңызы» тақырыбында атты психологиялық кеңес берілді. Ертегі баланың көңіл-күйі мен адамгершілік қасиеттерін дамытуға әсер ететінін, ертегіні оқытуда оның жанрлық ерекшелігін ескеріп, тәрбиелік мақсатына айырықша көңіл бөлгеніміз жөн екенін, әсіресе, ертегінің мектеп жасына дейінгі балаға тигізер әсері мол, пайдасы зор екені туралы кеңес берілді.

Мектепке дейінгі ұйымдарда түрлі кезеңдерде баланың даму динамикасын есепке алуда, балаға педагогикалық қолдау көрсетуде және балалармен әрі қарай жасайтын жұмыстарына түзету жүргізуде ықпал ететін баланың даму деңгей мониторингін жүргізудің, күтілетін нәтижелер бойынша жасалынатын индикатор бойынша тәрбиешілерге психологиялық көмек берілді және баланың даму мониторингін өткізуде қойылатын талаптармен тәрбиешілермен пікір алмастырылды.

Желтоқсан айында Ата-аналар үшін «Баланы тәрбиелеуде көтермелеу және жазалау» тақырыбында психологиялық кеңес берілді.

Балалар арасында «Мен әжеме көмектесемін», «Біздің отбасылық мереке» тақырыптарында бала және ата-ана қарым-қатынасындағы үлгі-өнегінің тәрбиелік ықпалын арттыру мақсатында әңгімелер жүргізілді.

Жалпы балабақша бойынша өткізілген мерекелік іс-шараларға үнемі психологиялық қолдау көрсетілді.

- Ұжымда жағымды қарым-қатынас орнату үшін
- Педагогтардың бір-бірімен өзара қалыпты қарым-қатынас орнатуы (сауалнама, тренингтер)
- МДҰ-ның жылдық жұмыс жоспарын құруда әкімшілікпен бірлесе отырып, баланың жас ерекшелігін топтастыруда педагогикалық-психологиялық кеңестер беру жатады.
- Педагог-психологтың жұмысына көмекші құрал ретінде әрбір баланың жас ерекшеліктеріне сай жобалық бағдарлама ұсынып отырмын.

Бұл бағдарламада әрбір мектепке дейінгі баланың психологиялық даму үрдісіне сай ойындар мен тапсырмалар берілген.

Бағдарламаның мақсаты:

Баланың табиғи психологиялық дамуына жағдай туғызу.

Міндеті:

1. Танымдық қабілеті мен психологиялық үрдісін дамыту-қабылдау, есте сақтау, ойлау, қиял
2. Танымдық ортасын дамыту – ойша қабылдауын дамыту, елестету қабілетіг бейнелік қабылдауы, сөздік-логикалық, шығармашылық және сыни тұрғысынан ойлауы
3. Эмоциялық ортасын дамыту. Адами эмоциялық әлемге кіріспе
4. Қарым-қатынасын дамыту. Жағымды қарым-қатынас орнату үрдісін қадағалау
5. Тұлғалық даму бағыты өзін-өзі жағымды бағалауғ өз-өзіне сенімділігін арттыру
6. Ерік бағытының дамуы-психологиялық үрдісі өзін-өзі ұстауы, мектепке жақсы оқуына ықпал жасау. Оқуға деген жағымды көзқарасын қалыптастыру.

Бағдарламаның құрылымы:

Негізгі бағдарлама 3-6 жас аралығындағы балалармен жұмыс жүргізуге арналған. Жұмыс түрі:

1. Топтық жұмыс:

Топтастыру және жұмысты одан әрі жалғастыру баланың жас ерекшелігіне байланысты жүргізіледі.

Жасы	Топтағы бала саны	Уақыты
3-4 жас	5-6 бала	20 минут
4-5 жас	6-7 бала	20 минут

Алынатын тақырып пен сағат баланың қызығушылығымен психологтың бақылау қорытындысына байланысты болады. Оқу іс-әрекеті санитарлық-гигиеналық талапқа сай жабдықталған бөлмеде өткізіледі.

Қажетті құрал-жабдықтар:

- Үнтаспа
- Дайын, тақырыпқа сай бейнематериалдар
- Көрнекі ойыншықтар
- Тақта
- Түрлі-түсті борлар
- Ермексаз
- Акварель бояуы, қарындаш, фломастерлер
- Ақ және түрлі-түсті қағаздар
- Құрылыс заттары
- Кілем.

Оқу іс-әрекетін өткізудегі міндеттер:

- Берілген тапсырманың жүйелілігі
- Оқу іс-әрекетінің құрылымының бағыттылығы
- Қолжетімдік проблемалық оқу материалының

дамытушылық және тәрбиелік жағдайы.

Әрбір оқу іс-әрекеті мына бөлімдерден тұрады:

- Топтың эмоциялық көңіл күйін қалыптастыру
- Жаттығулар мен ойындардың мақсаты баланың қызығушылығына бағытталған
- Тақырып бойынша баланың түсінігін анықтау
- Жаңа мәлімет бұрыннан таныс тапсырма негізіне сүйене отырып беріледі.
- Таным үрдісін (қабылдау, есте сақтау, ойлау, қиялдау) және шығармашылық қабілетін арттыруға арналған тапсырмалар
- Алынған қорытындыны іс-жүзінде талдау

2. Жеке жұмыс

Кіріспе (жылдың басында) және бақылау (жылдың аяғында)

Тұлғалық және ерік-жігерлік бақылау. Оның қорытындысын баланы оқу іс-әрекеті барысында, жеке бақылауда, түзету-дамыту жоспарын құру және ата-аналармен педагогтарға кеңес беру барысында қолдануға болады.